

Водночас, постійна втрата захисту за такими спекулятивним критеріям неминуче призведе до помилкових або неправомірних нападів на цивільних осіб, піддаючи загрозі їх життя, здоров'я, честь і гідність.

Отже, відповідно до цілей і завдань міжнародного гуманітарного права безпосередньої участі у воєнних діях повинна тлумачитися як обмежена конкретними ворожими діями. Поняття прямої участі в бойових діях відноситься до конкретних ворожих дій, що здійснюються окремими особами в рамках військових дій між сторонами що знаходяться збройному конфлікті міжнародного чи не міжнародного характеру.

*Христова Ю.В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії
держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ЛЮДСЬКИХ ОРГАНІВ ВІД ПОМЕРЛОГО ДОНОРА

Україна посідає останнє місце серед європейських країн за показником трансплантації людських органів від померлого донора.

Реформування системи трансплантації в Україні в умовах формування громадянського суспільства особливо актуалізує потребу у дослідженні правового регулювання посмертного донорства.

Звернення до наукових праць з питань посмертної трансплантації органів в аспекті їх правового регулювання показало, що найбільше суперечок викликає вибір презумпції – згоди чи незгоди на посмертне донорство.

Не вдаючись у дискусію з приводу визначення оптимальної моделі презумпції для України, зауважимо, що кількість доступних людських органів від померлих донорів у кожній країні світу, насамперед, залежить від рівня довіри населення до системи трансплантації та ефективності механізму забезпечення права на життя та волевиявлення особи стосовно долі її органів та інших анатомічних матеріалів після смерті.

Окреслюючи нагальні проблеми впровадження законодавчо визначеної системи трансплантації в Україні, насамперед, слід назвати відсутність необхідної кількості медичного обладнання для діагностики смерті мозку [1], кваліфікованих трансплант-координаторів, перенесення запуску Єдиної державної інформаційної системи трансплантації органів та тканин на 1 січня 2021 року, а також, власне, недоліки правового регулювання у цій сфері.

Зокрема, недотримання в тексті чинного Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людини» (далі – Закон) вимоги щодо забезпечення принципу юридичної визначеності, ясності та недвозначності правової норми.

Суперечливим, наприклад, є зазначений у ч.11 ст. 16 Закону перелік «близьких родичів» померлої особи, у яких запитується згода на вилучення анатомічних матеріалів для трансплантації з тіла особи, яка не зробила відповідне волевиявлення за життя, з огляду на відсутність їх черговості в ієрархічному порядку [2]. Тобто відсутні належні правові механізми надання ними такої згоди, у тому числі у разі заперечень інших близьких родичів.

Отже, задля підвищення рівня довіри населення до системи трансплантації та успішного її впровадження в Україні правове регулювання трансплантації людських органів від померлого донора потребує подальшого удосконалення.

Використані джерела:

1. Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування провів круглий стіл щодо перспектив запровадження трансплантації в Україні. Верховна Рада України : веб-портал. URL: <https://rada.gov.ua/print/182443.html> (дата звернення: 05.12.2019).

2. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині : Закон України від 17 трав. 2018 р. № 2427–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19> (дата звернення: 05.12.2019).

*Аксютіна А. В.,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН ЧЕРЕЗ НАДАННЯ ЇМ ЯКІСНИХ КУЛЬТУРНИХ ПОСЛУГ

Важливою передумовою рівня соціального та духовного розвитку, можливості творчої реалізації особистості є доступність культурних надбань і культурних ресурсів через надання населенню якісних, доступних та відкритих культурних послуг. В першу чергу, мова йде про доступність нових технологій та сучасних форм культурного самовираження, незалежно від місця проживання, статусу, приналежності до певної соціальної чи етнічної групи.

Низька якість культурних послуг, пов'язана насамперед з проблемами